

Politika e Menaxhimit Mjedisor dhe Social (ESM)

Shkurt , 2024

Përmbajtja

1. Hyrje.....	3
1.1 Sfondi	3
1.2 Arsyeshmëria.....	3
1.3 ESMS	3
2. Politika e ESM-së	4
2.1 Qëllimi	4
2.2 Qasja e Politikave	4
2.3 Deklaratë Parimore	5
3. Aprovimi dhe Hyrja në Fuqi.....	6

Shkurtime

CSR	Përgjegjësia sociale korporative
E & S	Mjedisore dhe sociale
ESM	Menaxhimi Mjedisor dhe Social
ESMS	Sistemi i Menaxhimit Mjedisor dhe Social
NMVM	Ndërmarrjet e vogla, të vogla dhe të mesme

1. Hyrje

1.1 Sfondi

Detyrimet potenciale mjedisore ose sociale janë karakteristike për çdo transaksion financiar, pasi aktivitetet e biznesit kanë potencial të qenësishëm që të shkaktojnë dëme në mjedis (d.m.th. ajri, uji, toka, flora dhe fauna) ose tek njerëzit (p.sh. punonjësit, klientët, fqinjët e komunitetit). Për disa aktivitete të biznesit ky potencial i qenësishëm mund të jetë mjaft i ulët (p.sh. shërbimet), ndërsa për të tjerët mund të jetë mjaft i lartë (p.sh., disa aktivitete prodhimi).

Menaxhimi efektiv i rreziqeve E & S rrit procesin e menaxhimit të rrezikut të brendshëm të KRK-së, cilësinë e portofolit të saj dhe imazhin e saj me akterët e jashtëm.

Është e rëndësishme që klientët e KRK-së të menaxhojnë me përgjegjësi rreziqet E & S që lidhen me aktivitetet e tyre të biznesit, për të shmangur dëmet financiare të papritura (gjoba, etj.), ligjore (përgjegjësi për dëmtim të pronës ose dëmtim personal) dhe / ose të tregut (reputacioni, humbja e pjesës së tregut). Në të njëjtën mënyrë, KRK-ja duhet të menaxhojë ekspozimin e saj ndaj klientëve ekologjikisht ose sociale të papërgjegjshëm, për të shmangur, duke shkaktuar dëme financiare të papritura (p.sh., mungesa e kredisë, rënie në vlerën e asetëve të mbajtura për kolateral), ligjore (detyrim për pastrimin e mjeteve kolaterale marrë si rezultat i një deshtimi të kredisë) dhe / ose detyrimet e tregut (dëmtimi në reputacion, humbja e pjesës së tregut).

1.2 Arsyeshmëria

KRK është në dijeni të pritjeve në rritje të institucioneve financiare për të krijuar jo vetëm një vlerë ekonomike afatgjatë, por edhe një vlerë mjedisore dhe sociale për një gamë të gjerë të palëve të interesit, përfshirë klientët, rregullatorët, aksionarët, investitorët, punonjësit dhe shoqëria civile.

Zhvillimi i Sistemit të Menaxhimit të Rrezikut Mjedisor dhe Social është i rëndësishëm në radhë të parë, për të demonstruar se KRK ka një synim të qëllimshëm për t'u angazhuar në qëllimet E & S dhe së dyti, për të përmbushur kërkesat dhe pritjet e aksionarëve dhe investitorëve. Ambicia e KRK-së për të vlerësuar mes institucioneve më të mira mikrofinanciare në Kosovë varet nga adoptimi i parimeve të fuqishme të menaxhimit të rrezikut që i konsideron të gjitha format e rrezikut në vendimmarrje, duke përfshirë rreziqet mjedisore dhe sociale.

KRK është e angazhuar të përfshijë konsideratat e rrezikut mjedisor dhe social në operacionet e saj të biznesit dhe synon të ndjekë praktikën më të mira ndërkombëtare në zhvillimin e një kuadri për menaxhimin e këtyre rreziqeve në mënyrë efektive.

1.3 ESMS

Sistemi Menaxhimi Mjedisor dhe Social është një grup politikash, procedura, mjete dhe aftësi të brendshme për të identifikuar dhe menaxhuar ekspozimin e një institucioni financiar ndaj rreziqeve mjedisore dhe sociale. Synon të vlerësojë dhe menaxhojë në mënyrë efektive rreziqet dhe mundësitë që rrjedhin nga aspektet E & S (lidhur me huadhënien) brenda kontekstit të procesit të vlerësimit ekzistues të rrezikut të kredisë dhe dokumentacionit shoqëruar. ESMS do të integrohet plotësisht në strukturën organizative të KRK-së, aktivitetet e planifikimit, përgjegjësitë, proceset e procedurave dhe praktikën.

Sistemi i Menaxhimit Mjedisor dhe Social thekson angazhimin e KRK-së për menaxhimin mjedisor dhe social dhe shpjegon procedurat e tij për identifikimin, vlerësimin dhe menaxhimin e rrezikut mjedisor dhe social të transaksioneve financiare. Një ESMS tipike përbëhet nga:

- Politika Mjedisore dhe Sociale, duke përshkruar angazhimin për të kryer biznesin e tij në një mënyrë të përgjegjshme mjedisore dhe shoqërore.
- Procedurat e Menaxhimit të Riskut E & S, të cilat kur ndjeken sigurojnë përputhjen e operacioneve me atë Politikë Mjedisore dhe Sociale.
- Mjetet e Menaxhimit të Riskut E & S të cilat u mundësojnë personelit jo-teknik që të zbatojë më lehtë dhe në mënyrë efektive aspektet kyçe të Procedurave.
- Kapacitetet institucionale, burimet njerëzore, teknike dhe financiare të nevojshme për të zbatuar në mënyrë efektive Politikën dhe Procedurat E & S dhe për të monitoruar dhe raportuar mbi performancën e saj E & S tek menaxhmenti dhe palët e interesuara.

2. Politika e ESM-së

Fushëveprimi i ESMS udhëhiqet nga një **Politikë gjithëpërfshirëse E & S**, i cili parashikon objektivat kryesore të KRK-së, në lidhje me menaxhimin e rreziqeve të saj të E & S.

Një politikë mjedisore është një deklaratë e dokumentuar e angazhimit të KRK-së për të vepruar me biznesin e saj në një mënyrë të përgjegjshme mjedisore dhe shoqërore. Është gurthemeli i qëllimit të KRK-së për të reduktuar ndikimin e tij në mjedis dhe sistemet që do të përdorë për ta reduktuar atë. Ndikimi mjedisor mund të jetë si **i brendshëm** (që rezultojnë nga operacionet e veta) dhe **i jashtëm** (që rezultojnë nga operacionet e klientëve të saj). Politika mjedisore identifikon rreziqet e brendshme dhe të jashtme dhe përshkruan veprimet për parandalimin dhe / ose zbutjen e tyre. Politika mjedisore është një përkufizim i qartë i objektive mjedisore të KRK-së.

2.1 Qëllimi

KRK ofron shërbime financiare për MSME-të dhe individët të cilët nuk kanë qasje në shërbime të tilla, me fokus në sektorin e bujqësisë. Duke vepruar kështu, KRK-ja është e përkushtuar që të sigurojë që zhvillimi ekonomik që ajo mbështet përmes aktiviteteve të saj të huadhënies shkon krahas krahas me avancimin mjedisor dhe social të zonave ku vepron dhe ndërmarrjet që financon.

Qëllimi i politikës së ESM-së është promovimi i krijimit të një **mjedisi të shëndetshëm** për **popullatën aktuale të Kosovës** si dhe për **gjeneratat e ardhshme** duke përmirësuar gradualisht standardet mjedisore dhe duke promovuar zhvillimin ekonomik dhe mirëqenien sociale nëpërmjet ofrimit të kredive.

2.2 Qasja e Politikave

Parimet e mëposhtme udhëheqin fokusin e Politikës së E & S:

- Vlerat Sociale dhe Implementimi i Misionit Social
- Përmirësimi i Menaxhimit të Rrezikut
- Strategjia e Biznesit të Përqendruar të akterve
- Financimi i Qëndrueshëm
- Përputhja ligjore

2.3 Deklaratë Parimore

Aktivitetet tona financiare realizohen me konsideratë të duhur për aspektet mjedisore, sociale, shëndetësore, të sigurisë dhe të punës.

Për të mbështetur zhvillimin ekonomik, KRK është e angazhuar të jetë **në përputhje me rregulloret mjedisore dhe sociale dhe ligjet e Kosovës** dhe në kuadër të Standardeve Ndërkombëtare.

KRK do të udhëhiqet nga parimet e Përgjegjësisë Sociale të Korporatës dhe do të menaxhojë biznesin e saj me përgjegjësi dhe ndjeshmëri **suksesi afatgjatë dhe qëndrueshmërie**. KRK është e angazhuar për të minimizuar ndikimin e aktiviteteve të sajë në mjedis (dhe komunitet) dhe për të siguruar që të gjitha aktivitetet e saj, të brendshme dhe të jashtme, të jenë në përputhje me legjislacionin mjedisor kombëtar dhe me praktikën e shëndosha ndërkombëtare të menaxhimit social dhe mjedisor. Kjo përfshin angazhimin për:

- Pajtimin plotësisht me të gjitha ligjet dhe rregulloret mjedisore, të punës, shëndetit dhe sigurisë në të gjitha veprimet tona të brendshme.
- Përfshirja e konsideratave të rrezikut të E & S në operacionet e saj të biznesit dhe ndjekja e praktikave më të mira ndërkombëtare në zhvillimin e një kuadri për të menaxhuar në mënyrë efektive këto rreziqe.
- Mbështetja dhe verifikimi që klientët tanë veprojnë sipas rregullave vendore të zbatueshme dhe ligjeve dhe standardeve ndërkombëtare për mbrojtjen e mjedisit dhe njerëzve. Vlerësoni dhe konfirmoni që të gjitha transaksionet e financimit që bëjmë në përputhje me udhëzimet tona të brendshme mjedisore dhe procedurat e zhvilluara.
- Përgatitja e raporteve vjetore në lidhje me përputhshmërinë me procedurat e ESM-së dhe sigurimin e bordit dhe investitorëve strategjikë me raporte mjedisore dhe sociale në baza të rregullta.-
- Ngritja e vetëdijes së stafit dhe klientëve mbi praktikën më të mira mjedisore dhe sociale, duke trajnuar stafin dhe duke i këshilluar klientët mbi metodat dhe teknikat alternative të shëndosha dhe ekologjike miqësore.

Sa i përket shqetësimeve për **politikën e brendshme të rrezikut mjedisor**, KRK është e angazhuar të zbatojë masat e brendshme të mbrojtjes së mjedisit që synojnë shfrytëzimin efikas të energjisë dhe burimeve të tjera. KRK është e përkushtuar ndaj parimeve të zhvillimit të pastër dhe të qëndrueshëm për Kosovën dhe promovon a **kulturën e korporatave që redukton mbeturinat** në degët dhe zyre qendrore. Konkretisht:

- Do të minimizojmë mbetjet duke vlerësuar veprimet dhe duke siguruar që ato të jenë sa më efikase.
- Stafi ynë do të inkurajohet që të zvogëlojë mbeturinat e energjisë duke fikur dritat, ngrohësit, kondicionerët, kompjuterët, kur dhomat nuk janë duke u përdorur, si dhe mbeturinat e karburantit.
- Stafi ynë do të inkurajohet të zvogëlojë mbeturinat e ujit dhe të përdorë kontejnerët e ujit të përsëritshëm që mund të riciklohen.

- Stafi ynë do të inkurajohet të përdor skedarët e butë në letër të shtypur dhe të riciklojë letrën duke ri-përdorur letrën e shtypur vetëm në njërën anë.
- Ne do të krijojmë një nënshkrim miqësor të printerit për të gjithë stafin.
- Blerja e aseteve të reja do të marrë në konsideratë kursimet e energjisë dhe shqetësimet mjedisore kur është e aplikueshme (shembull: opsionet e izolimit, zvogëlimi i konsumit të karburantit në automjete (ose më pak lëndë ndotëse), etj.).
- KRK do të monitorojë nëse ndonjë klient ka nivel të lartë të serrave (emetimet e gazrave) të gjeneruara nga aktivitetet tona.

3. Aprovimi dhe Hyrja në Fuqi

Kjo Politikë është miratuar nga Bordi i Drejtorëve të KRK-së dhe hynë në fuqi në datën e miratimit/ nënshkrimit nga Bordi i Drejtorëve.

Dokumenti i nënshkruar nga Bordi i Drejtorëve, do t'i shpërndahet të gjithë stafit përkatës të KRK-së.

Ky dokument i aprovuar nga Bordi i Drejtorëve zëvendëson të gjitha dokumentet tjera të lidhura me Politikën e Menaxhimit Mjedisor dhe Social.

Kjo Politikë është në përputhje me rregulloret e BQK-së, ligjet në fuqi dhe dokumentet tjera të brendshme të KRK-së.

Data e aprovimit 09.02.2024

Kryesuesi i Bordit në emër të Bordit të Drejtorëve _____